

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre " 50 "
Negyedévre " 25 "
Egy hóra " 10 "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többzór-
hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bővegydíj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Tagadd meg nemzetedet.

Valami kóklercsapatnak odalent, nem egészen az isten háta mögött, mint mondják, még magyar földön, az jutott az eszébe, hogy a magyar nemzeti jelleg gunyolásával szerzi meg nyomoruságos tengődésének egy napra való föltételeit. Szegény kóklercsapat, roppant nyomoruságban lehetel, hogy ilyesmire vete-medett. Ámde szükség törvényt ront és bocsássunk meg az éheseknek még akkor is, ha lopnak.

Az igaz, hogy azok a nagyszebeni kóklerék a lopásnál erkölcsi szempontból súlyosabb elbírálás alá eső tettet követtek el, mert ingerlő és sértő szándékkal gunyolták a magyart. Leköpték azt a kezét, a melyből kenyeret vártak. Ha jól nézzük a dolgot, ebben sem egészen ők a hibásak. Nekik talán még sem jutott volna eszükbe a magyarság bántalmazása, ha meg nem győződtek volna arról, hogy a nagyszebeniek előtt kedves dolgot cselekszenek vele. A bűn a szász atyafiaké, a kik annyira arcbőrükön kívül hordják a magyargyűlöletet, hogy még a legbutább komédiások is nyomban olvassák róla.

Az eset, bármily lázító volt is, részünkről a szokásos és talán nagyon is helytelenül alkalmazott elnézéssel letárgyaltatott. Akadt egy derék, becsületos és kötelességtudó hazafi, a ki megtisztelte a magyar király jóvoltából és pa-

rancsára derekára kötött kardbojtot azzal, hogy ott helyben elégtételt vett a sérelemért, melyet a magyarságon, tehát rajta is elkövettek. Ez nekünk elég volt, mert hiába, mi rettentő szerények vagyunk éppen ellenségeinkkel szemben.

Nem is melegítettük volna fel a dolgot, ha nem készülnének még erősebben az arcunkba vágni. Nagyszeben polgármesterének közbenjárására ugyanis azt a huszárcapitányt, hazafiasságának megnyilatkozása miatt, hadbírótság elé fogják állítani s a legcékélyebb büntetés, a mit hadtestparancsnoka a hetvenkedő szász atyafiaknak megígért, Nagyszebenből való athelyezése lesz. Ezzel kiemelkedik az ügy azon magyarellenés afférek sorából, a melyek felett napirendre szoktunk térni. Mert itt már nem egy komédiás butaságával, nem egy nagyvási hőbortban szenvedő néptözzsel szemben, hanem azzal a szellemmel, a mely az efféle komédiásokat terem s az efféle néptözzsek szarvát ellenünk növeli, állunk szemben.

Hát hadbírótság elé kell utalni annak a magyar tisztnek az ügyét, a ki a nemzetét szóval védi? Vajjon mit tettek volna azzal a tiszttel, ha nem csak szóval, de tettel is elégtételt szerez nemzetének s a nyelvét öltögető gunyolódót arczul találja legyinteni? Bizonyára stáriumot tartanak felette és jó szerencse, ha főbe nem lövetik.

És azok az emberek, a kik eni ek

a szellemnek ápolói és litkos terjesztői, elég vakmerők évről-évre nagyobb követelésekkel lépni a magyar törvényhozás elé s évről-évre több milliót kiereszokolni a magyar nép zsebéből. Hát azért járulunk mi hozzá a közös hadsereg fentartásához oly óriási összegekkel, hogy ne csak benne elfojtsák a magyarság iránti lojalitást, hanem közvetve még a hazafiatlanságot is terjeszték általa. No már ennyire még sem terjed türelmünk. Azt még megtudjuk bocsátani ha egy nyomorult kókler butának, hülyének jellemzi a magyart, de ha már a hivatalos és a mi pénzünkön fenartott szoldateszka is annak tart, az több a kettőnél.

Probst levag táborszernagy megígérte, hogy Eperjessy Gézá, a hazafias huszárcapitányt példásan meg fogja büntetni. Mi meg úgy érezzük, hogy ennek nem szabad bekövetkeznie. Abban a pillanatban, a melyben Eperjessy Gézá a hadbírótság elé küldték, a szóban forgó ügy egészen nemzeti ügyggyé vált s most már, ha másnak nem, de a magyar törvényhozásnak mindenesetre van beleszólása a dologba. Csak nem türhetjük némán, hogy lépten-nyomon csufot üzzenek belőlünk. A bécsi Reichsrathban nyíltan elszakadásra szólítják fel a magyar korona szláv alattvalóit. Nagyszebenben megbüntetnek egy magyart, mert magyarul ver szive, a vagyonunkat itt Budapesten dézsmálják s nincs nap, a

A Magnolia csókja.

— A «Debreczen» eredeti tárcaja. —

Van reggel, olyan ti-zta, olyan csodaszép, mikor elfogja az embert az élet rejtett öröme, mikor magunk sem tudjuk miért, de éneklő kedvünk támad, heverni akarunk a lombok árnyékában, künn az erdőben, a patak partján és örülni, mint ahogy a gerék örülnek, mikor megcsapja őket a tavasz szellője.

De Nérieulles Eliz is egy kicsit ilyenformán érezte magát a mult heten. Azelőtt való nap reggel érkezve meg Párisból, csodásan lésegitőnek találta a mező illatát. Mintha méreg lett volna ez az illat, édes, könnyű méreg, mely elaltatja az idegeket.

Ma is reggel hat órakor kelt föl, a mi szintén rendkívüli kalandszámba megy nála s egymagában neki vágott az erdőnek. Micsoda gyönyör volt számára az egyedüllet! Nincs itt léha barátné, ki csak a varróó legujabb alkotásáról tud fecsegni, nincs ostoba udvarló, ki bókjaival üldözi. O, micsoda gyönyörűség egyedül barangolni a fák alatt, melyek susognak de nem ostoba vallomásokat; a patak partjain mely hangosan locsog, de nem arról, hogy hol rendelte meg azurkék ruháját!

De Nérieulles Eliz nem ismerte ezt a patakot, meg ezeket a fakat. Első ízben volt itt vendégképpen a férje egyik nagybátyjánál. De a tájek varázsa felköltötte benne a baran-

golás vágyat. Könnyű reggeli ruhájában, mez-telen karokkal, csak egyre tovább ment. Látni akart minden zugot, megismogatta a viragokat, hogy kedvességgel köszönje meg nekik, a miért édes illatukkal körülfozták.

Ezenközben felkalandozott egy domboldalra, hol valami rombadótt vadászlatk regényeskedett. És egyszerre felkiáltott örömeben: elhagyott kert közepén hatalmas magnolia-fa virágzott teljes pompájában. Szabályos ágain bujan tenyészett gyönyörű fehér virága; való-ságos virág-piramis volt. Ilyet ő meg sohasem látott. Ragyogó szemmel, kipirult arczczal rohant oda hozzá, megismogatta fényes, sötétzöld levele-it s aztán hirtelen gyermekes vágytól elfogva, lehajolt s megcsókolta az egyik levelet.

De Is enem! mi ez! Összerezzent. Egy vadász lépett elő a szomszéd bokor sűrűjéből és bátor szemében sugárzó jókedddel így szólt:

— Köszönöm a fám nevében, kisaszony, Ő nem tudja viszonzni a csókját, de majd visszaadom én.

És vállalkozón közeledett, hogy a mit ígért megtegye. De Nérieulles Eliz elfutott. Kipirult arczczal rohant végig az erdőn, a patak mentén és futott egész a kastélyig, hova libegve érkezett meg. O, milyen különös vidék, hol a fák visszaadják a csókot, a mit nekik adnak!

A szobájába érve, azonnal az ablakhoz sietett és kikéintett. Ott állt a vadász a park egyik szobra mögött és éppen olyan mozdu-

latlan volt, mint az a fa, a melynek nevében olyan hévvel válkozott a csókadásra.

De Nérieulles asszony nem mert többé egyedül sétálni. A fák hiabahivogatták lágyan integető ágaikkal: nem ment ki többé elábrándozni a patak partján. Otthon maradt a kastélyban és unakozott az osoba udvarlók és a léha barátnök körében. Felt a vadásztól. Ki lehetett az? Ismerik-e a kastélyban? Talán nem is élő ember volt, csak látomás. Kétszer-háromszor nagy kedve volt megkérdezni a nagybátyjától: Hogy h vják azt a zöldszemű igen zöldszemű, fiatal embert, akinek olyan finom fekete igen, finom és fekete bajusza van és aki a rom melletti magnolia fának a tulajdonosa?

De félt, hogy elárulja magát. A vidéken olyan pletykák az emberek: mindjárt azt fogják hinni, hogy érdeklődik az ismeretlen iránt. Nem, nem, jobb lesz, ha hallgat és senkinek sem beszél arról a fának adott csókról, a melyet majdnem olyan hamarosan visszadtak volna.

Egyébként minek is gondolni erre? Hiszen egy hét oulva ugys elutazik. Minek tölt-e meg a fejét haszonatlan emlékekkel? Hanem azért ez az emlék mégsem lehetett valami nagyon kellemetlen Nérieulles asszonynak. Nem tudott töle szabadulni s megvallotta magának, hogy nem is akar. Nagyon édes volt neki.

melyen becsületünkbe ne gázolnának Bécsben. És mi még mindig türjük és óvjuk azt a barátságot, a mely sohasem volt és sohasem lesz. Tisztelt képviselőhaz! Hát csakugyan igaza volt volna annak a nagyszabeni kóklernek, amikor butának ábrázolta a magyart?!

Debreczen, november 29.

Az új angol konzul. A király a nagybritanniai főkonzul Budapestre kinevezett Thornton Conway Charles követ-ségi titkár kinevező diplomájára megadta a legfelső egzekváturt.

Tiltakozó népgyűlés.

A kvóta emelés elleni tiltakozó népgyűlés vasárnap d. u. tartott meg Budapesten a Lipót-utca 45. sz. házában levő nagy Területteremben, ahol már jóval a gyűlés előtt nagy számban sereglettek egybe az emberek. — A házra két nagy nemzeti színű zászló volt ki-tűzve.

A terem, a mely ily gyűlések tartására most különösen alkalmasnak bizonyult, szépen fel volt díszítve szőnyegekkel, a szónoki emelvény pedig nemzeti színű drapériákkal volt beborítva.

A rendőrség nagy előkészületeket tett, de egy percre sem volt szükség, hogy a rend-fentartása érdekében közbeépjen.

Mint hatósági biztos báró Splényi Ödön IV. ker. r. kapitány volt jelen: az utcára Kolozsváry rendőrkapitány ügyel fel. — Hivatalos gyorsíró Nemesszeghy r. fogalmazó volt.

A közönség már 2 óra körül kezdett gyülekezni és 3 óra körül zsúfolásig megtöltötte a tágas, nagy csarnokot.

Az előki emelvényen foglalt helyet Förster Aurél, Partos Bela, Szatmári Mór, Lovag Tichl Ferenc, Némai Antal, Mezei Péter, Sigmund József, Gara József, dr. Kaldor Gyula, Pogranyi József, dr. Hoffmann Arthur, dr. Molnár Jenő, Szöllősy Mihály stb.

Az egyetemi ifjaknak eg. 20 tagu küldöttsége jelent meg a gyűlésen. És megjelent két egyetemi szolgáló is, hogy fölírja azokat a hallgatókat, a kik a gyűlésen megjelentek. Egyet közülök azonban hamarosan kidobták a teremből.

Félhárom előtt néhány perccel jelent meg a teremben Kossuth Ferenc, Hentaller

Lajos, Tóth János, Benicky Árpád és Leszkay Gyula orsz. képviselők társaságában. — Az egybegyűltek percekig tartó éljenzéssel és tapsal fogadták Kossuthot, aki a pódiumra lépve, több ízben meghajtotta magát a lelkesült tömeg előtt. Kossuthal együtt a többi képviselő is ehelyszkedett az emelvényen.

Hirtelen megint eljén riadal hallatszott az utcáról.

— Eljen Eötvös Karoly! — hangzott be a terembe s az ott egybegyűltek lelkesen visszahangozták az éljenzést. Óriási lelkesedéssel fogadták Eötvös Karolyt a teremben. Frenetikus éljenzés és taps kísérte útjában, mikor az emelvény felé haladt.

Leikes eljenriadással fogadták Komjathy és Olay képviselőket is.

Időközben egyre többen sereglettek egybe a teremben is. Három óra tájban

Lovag Tichl Ferenc a rendező bizottság nevében megnyitotta a nagygyűlést, elnöknek Dienes Martont (Éljenzés), jegyzőnek dr. Barta Ödönt ajánlv. (Éljenzés.)

Elnök megnyitván a gyűlést, ismertette az összejövetel célját s üdvözölte a megjelenteket általában és különösen is Kossuth Ferencet. (Éljenzés.)

Utána mint első szónokok Kossuth Ferenc és Eötvös Karoly tartottak nagyhatású beszédet, leirhatlan lelkesedéstől kísérvé.

Aztán Schweighofer Ferenc zajos heyeslésektől kísérvé a következő határozati javaslatot terjesztette be, melyet Barta Ödön jegyző olvasott fel:

Határozati javaslat

„Budapest székes főváros független érzelmű pogársága a mai napon megtartott nagygyűlésen — előre bocsátván azt, hogy a kvótát, mint államiségünk és függetlenségünk korlátozóját, egyáltalán kiküszöbölendőnek tartja — a kvótabizottság és a kormány eljárása ellen tiltakozik s ünnepélyesen kijelenti, hogy úgy a kvóta-bizottság, mint a kormány eljárását és ténykedését a legnagyobb mérvben hazafiatlannak tartja.

Ebből folyólag felkeri a nagygyűlés elnökséget, hogy a nép ezen tiltakozását az országgyűlés képviselőházának előkéségéhez juttassa, azon kérésével egyetemben, hogy a nemzet választott képviselői hazánk különben is súlyos gazdasági helyzetének megóvása céljából a felemelni szándékolt kvóta arányt utasítsák vissza.

Budapest, 1899. év november hó 26.

Az egybegyűltek nagy éljenzéssel fogadták a határozati javaslatnak minden egyes

pontját és lelkesen megéljenezték benyújtóját, dr. Schweighofer Ferencet.

Dienes Marton elnök a határozati javaslatot egyhangulag elfogadottnak jelentette ki. (Éljenzés.) Az elnökség gondoskodni fog róla, hogy azt alkalmas módon az országgyűléshez juttassa. (Éljenzés.)

Azután szót emelt a fővárosi iparosok nevében Klei n Pal, a közp. asztaltársaság elnöke, szintén zajos helyeslések közt.

Aztán felfolvasták a vidékről érkezett kvóta-ellenes feliratokat: Pécs, Kassa, Nyiregyháza, H.-Vásárhely, Ujpest, Vác, Mindszent, Óbecse, Főherceglak, Lacháza, Makó, M.-Csath, Szabodszállás, Duna-Vecse, Tapoleca Sıklós, N.-Szalonta, N.-Várad, Halas, Kecskemét, K.-Sz.-Márton, Duna-Pataj, Abony, Dombóvár, H.-Hadház, T.-Földvár, H.-Nánás, Fegyváros.

Még Kardhordó Árpád és Hentaller Lajos emelt szót s mondanuk sem kell, hogy az ő ismeretes hévvel elmondott beszéde csak fokozta a lelkesedést.

Végre Dienes Marton élt zárzóval s berekesztette a népgyűlést, a mely különösen Kossuth és Eötvös lelkes éltetésével oszlott ki. Nem éppen, mert mi egyszerre csak felhangzott a Kossuth-nóta.

Sedál hangjai mellett ürült ki a terem és haladt ki a tömeg az utcára.

A Kossuth-nótát dalolva mentek az emberek a Kálvin-térre és az uton nagy számban csatlakoztak hozzájuk a tüntetők, a kik a miniszterelnök lakása felé tartottak, egyre hangoztatván:

— Le a kvótávat! Le a miniszterelnökkel! Abcug a hazaárulók!

A Múzeum-utcánál már egy egész rendőr hadsereg várta a tüntetőket. Két szakasz lovas rendőr és sok gyalogos vonult ki és a tömeget, amely a Múzeum-utca-ba be akart hatolni, visszazsorította és szétoszlatásra szólította föl.

A lovasok neki rugtattak a tömegnek és így a tüntetők csakhamar szétoszlatottak.

Egy kis töredék a Lloyd-klub elé akart menni, de a tüdő-utcanál ezeket is szétoszlatották.

A tüntetők egy másik csapata a Kossuth Lajos-utcán át a kerepesi-utca-igyekezett. A nemzeti zinnhoz előtti azonban a rendőrök utóérték őket és szétoszlatották.

A rendőrök összesen 4 tüntetőt állítottak elő, igazolás után azonban valamennyit rögtön szabadon bocsátották.

A néppárt a kvótaemelés ellen. Ez a párt is meglehetősen mozgalmas vitát folytatott a kvóta ügyében levő állásfoglalás felett. A

Hogy miért? Ki tudná megmondani. Talán a gyönyörű reggel miatt, a melyen a találkozás történt? A szép virágos fa, vagy maga a fiatal vadász miatt, aki olyan üde ajakkal és ragyogó szemmel közeledett hozzá. Akármint is volt, tagadhatatlan, hogy Eliz egész nap ott ácsorgott az ablaknál s ki-kínézt az erdő felé, fel a dombra, a rombadólt vadász-látra, mely komoran állott a meszeség kékes ködében.

Egyszer este a parkon kívül látta a vadászt. Aztán a faluban sétálva, találkozott vele. A vadász elmosolyodott és Eliz is alig tudta jóleső érzését elrejtteni. Elfordult, hogy azt a vadász észre ne vegye. Meg félremagyarázta volna.

Igazán jó, hogy itt van már az elutazása napja. Eliz örült neki, hogy nem kell többé a vadásztól félnie. Szép reggel volt megint és a mikor előállott a kocsis, — Eliznek egyszerre eszébe jutott, hogy nem távozhatik a nélkül, hogy el ne bucsuzzon a gyönyörű magnoliától, mely olyan édes emlékekkel gazdagította.

- Bácsi, mikor indul a vonat?
- Negyed tizenkettőkor.
- És most hány óra van?
- Tíz.
- Kimehetek még a vadászlakhoz?
- Ki, de nagyon siess.

És de Nérieulles asszony neki vágott az erdőnek. Nem nézte a fákat nem a források kis gödröcskeit, melyek fölmosolyogtak az égre. Csak sietett a magnolia felé.

*

Erosen dobogott a szíve, mikor odaért. Lassan, halványan közeledett a fához. De nem azt nézte, körülötte keresett valamit. De semmit se látott. Egy pillanatra lehajtotta a fejét, aztán fölnezt a fára és ábrándosan egy virágot tépet le róla.

E pillanatban léptek neszét haltotta. — A szíve összeszorult, a szeme elhomályosodott.

— Jó reggelt, asszonyom! — szólt a vadász, gyorsan közeledve. Viszonozta már a fa? . . . Nem? . . . Akkor . . .

És épen olyan elbűvölő arcczal közeledett, mint a multkoriban.

De Nérieulles asszony menekülni akart, mint a multkor. De a fiatal ismeretlen megfogta két ujját, a balkeze gyűrűs- és kisujját. O, szegény ujjak! Igyekeztek kiszabadulni, de nem nagyon.

— Miért nem akarja? — kérdezte a fiatal vadász s a hangja olyan édes volt. — Miért nem, mikor úgy is elutazik? Tudom, hogy elutazik, megmondtak nekem . . . Miért nem akarja, mikor talán többé sohasem látjuk egymást?

Eliz egyre csak a földre nézett, hallgatott és arczát önkéntelenül a magnolia-fa néhány legyezőformaju levele mögé rejtette, hogy elsancsolja magát a vakmerő ajak ellen.

A fiatal ismeretlen észrevette ezt és sugárzó, meghatóan könyörgő mosolygással engedékenyen így szólt:

— Hat a falevélén keresztül megszabad csókolnom? . . . Akkor úgy lesz, mintha a fa adna vissza!

A fiatal asszony nem szólt semmit, ez igaz, de félig lezárt szemei világosan jelezték: — Ha annyira akarja, hát a falevélén keresztül . . . igen!

És melyen epírult, az arczát odaszorította a magnolia leveéhez, nagyot sóhajtott, mikor a fülé mellett felretolódott a levél és valami nedves forróság érintette meg arczát.

Még egy pillanat és de Nérieulles asszony gyorsan futott le a lejtőn. Nem mert hátra nézni, ambár úgy érezte, hogy nem nagyon bűnös, a miért ezt az édes erdei emléket viszi magával. Hiszen csak a fa csókolta meg . . .

És de Nérieulles asszony bizonyára még eljön ide, hogy viszontlássa a szép magnoliát.

Jean Ramoen.

hozott határozat a melyet a párt orgánuma — Az »Alkotmány« — szerint egyhangulag hozták meg, a következő:

»A néppárt azt tartja, hogy az 1896-iki kvóta-bizottság álláspontja ma is helyes, mely azt bizonyította, hogy nemcsak a jelenlegi kvóta magas, de a méltányos arány a jelenleginél alacsonyabb volna. Azóta nem változtak meg a viszonyok úgy, hogy ezen elvi álláspontot el kelljen hagyni. Mivel tehát a jelenlegi eredmény egy határozott elvi alapot nélkülöző alkudozás eredménye, mely nem nyugtat meg, és mivel opportunitási szempontból helyesnek ismert elvi álláspontot elhagyni nem szabad; továbbá, mivel egy ily módon felemelt kvóta veszedelmes precedenst alkothatna a jövőre; tekintettel végre az ország terhes pénzügyi viszonyára és folyton növekedő állami igények kiegészítésének szükségességére: a kvóta felemeléséhez nem járul.«

A párt álláspontját a pénzügyi bizottságban Zichy János grófnak kellett volna kifejtene. Hogy ez miért nem történt meg, azt a párt hivatalos lapja üres kifogásokkal és holmi családi ügyekben elutazással erőlködik megokolni.

Csak annyi tűnik tehát ebből ki, hogy a kvóta-emelés még a »Néppárt«-nak sem tetszik. És ha még ennek sem tetszik, méltán kérdésebe tehetjük: Kinek tetszik, vagy tetszhetik hát?

A pénzügyi bizottság ülése.

A képviselőház pénzügyi biz. Daniel Ernő báró elnöklésével tartott tegnapi ülésén a melyen a kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter, a pénzügyminiszterium részéről pedig Tóth E. alkudozó és Popovics miniszteri tanácsos volt jelen, tárgyalás alá vettek a kvóta-törvényjavaslatot.

A tárgyalás megkezdése előtt Barta Ödön kérdésére Széll miniszterelnök közölte a bizottsággal az átutalás eljárási eredményeit és a közös költségvetés tételait, amelyekre vonatkozólag Lukács miniszter további részletes előterjesztést tett a bizottságnak. E bizalmas előterjesztések tudomásul vétele után a bizottság áttért a törvényjavaslat érdemleges tárgyalására.

A függetl. és 48-as párt elvi álláspontját és melő felhaborodását Kosuth Ferencz fejtezte ki Neményi Ambrus előadása után, a mit kivonatilag következőkben adunk:

»A függetlenségi párt ismeretes elvi álláspontjánál fogva az ország függetlenségével összeférhetetlennek tart bármilyen kvótát, s nem is járulhat sem kisebb sem nagyobb kvóta-hoz. De most nem tekint elvi álláspontját és mindenképp elítéli a kvóta-bizottságnak azt az eljárását, hogy még a saját számításai szerint mutatkozó eredménynél is fél %-kal nagyobb kvóta-hoz járult és így az ország terhét mintegy 900.000 forinttal merőben ok nélkül fokozta. Nemcsak a nagyobb terhelés elvállalásában látja a hátrányt, hanem abban is, hogy nem számítás alapján, hanem légből kapott módon történtek az alkudozások. Oly kalmár szellemű országgal szemben, a minő Ausztria nagyon helytelen volt a magyar bizottság lovagiaszkodása. Az előző bizottságok egész más eredményeket mutattak ki, már pedig a legutóbbi kvótatárgyalás óta semmi esetre sem növekedhetett az ország ereje annyira hogy ily nagy kvótát fizethessen. Arra az álláspontokra kellett volna a bizottságnak helyezkedni, hogy a magyar kvóta 15. vagy 20 százalékg legyen s így kellett volna kezdeni a csigányalkut oly féllal szemben, amely 42 százaléket mrt követelni.

A kvótabizottság oly politikai okokért engedett, a melyeket ő függetlenségi szempontból határozottan perhorreszkál, sőt még 67-es szempontból sem tud appreciálni. Haegyszer el lesz fogadva az, hogy nem számheli adások szerint, hanem oly alapon határozunk, a mely még a bizottság számításainak sem telet meg, az osztrákok jövőre

még nagyobb követelésekkel fognak előállni s nagy bőség lesz az oly műharangokban, amelyek lecsöndesítésére ismét a magyarnak kell majd fizetnie. Kifejti ezek után, hogy az adófizetés nagysága egyáltalán nem fejezi ki a vagyonosodás mértékét. Nem is tekintik ezt sehol mértékadónak, nem tekintették annak például az Anglia és Írland közti kvóta megállapításánál. Ily evidenter teves alaphoz nem lett volna szabad ragaszkodnia minden kvóta-bizottságnak.«

Kosuth Ferencz után Komjáthy Béla mondott hosszabb beszédet, melyben a 67-diki kiegyezés alapfogóatából kiindulva, tiltakozott a kvóta emelése ellen.

Széll Kálmán miniszterelnöknek másfél órás beszédével ért véget délután három órakor a bizottság ülése. Délután hat ór. kor újra összeült a bizottság a tanácskozássra.

A kormány jelenése szerint a kvóta emelésből a jövő évben Magyarországra haruló teherföllet t hat 6.45 millió koronát tenne ki. De ellehetünk rá készülve, hogy későbbben ez a szám mézes madzagnak bizonyul.

A háború.

Egyéb fontosabb hír aig van most, mint annak a megokolása: miért vonja vissza csapatait Joubert tábornok. Ennek oka az, hogy az egyesült estcourt-i és moori-riveri angol csapatoknak a bolnói hidon való átkezesét és Ladysmith felé való nyomulását megakadályozza.

Az egyesült angol csapatok még mindig Frerehan vannak, nincs róla távirat, hogy előbbre mentek volna. Joubert már átment Mooi-Riveren, ma, vagy talán holnap utóléri az angolokat, úgy látszik, hogy még Frereben meglepi őket. A nagy bur sereg azután Kolensóba vonul s míg egy része Ladysmithbe megy s az ott levő csapatokkal még egyszer döntő ostromot fog intézni a város ellen, másik, nagyobb része a Tugela hidjánál foglal állást, hogy Bullert a ki Pietermaritzburgból nagy sereggel siet fölfelé, fölter oztassa.

A nyugoti harctéren a helyzet az, hogy Methuen lord Honingferhloofig jutott előre, közben Graspánnál csatázott is a burokkal, a miről azt jelenti, hogy győzelmet aratott; de kitűnt később, hogy egyáltalában nem győzött, sőt elvesztett egy egész ezredet, a 9. ulanus ezredet, a melyet tegnap szemlére küldött ki s mely még nem tért vissza, valószínű, hogy az egész ezredet fogságba ejtették a burok, mint Glencoenal a 18. huszár-ezredet. Egy újabban érkezett jelentése szerint ez a veszedelem érte Nataban azt a föld-ritő csapatot, a melyet Mooi-Riverről küldtek ki az angolok. Ez a csapat három napja, hogy elment s mivel máig sem tért vissza, alapos a gyanu, hogy ez is a burok kezébe került. Ha pedig ezek a csapatfogások tényleg igazak, akkor az angoloknak ez a vesztesége fölér egy-egy nagy vereséggel.

Debreczen a kvótaemelés ellen.

— Kertész János és társainak sürgős beadványa.

Debreczen, nov. 29.

Kertész János, pártunk érdemekben gazdag alelnöke tegnap délelőtt több mint 50 törvényhatósági bizottsági tag által aláírt sürgős indítványt nyújtott be Simonffy Imre kir. tan. polgármesterhez, melyben tiltakoznak a magyar államra a tervezett kvóta-arány által reá rovandó újabb terhek ellen. A ki csak egy kevésbé ismeri azon tervezetet, melyet Széll Kálmán miniszterelnök és miniszteriuma, valamint a magyar kvóta-bizottság elfogadott, az szívvél-lelekkel tiltakozik az újabb terhelés ellen, s Magyarország ilyenképpen való megsarczolása ellen minden erővel vedekezik.

A debreczeni kormánypárt hivatalos lapja

a »Debreczeni Előőr« tegnapi vezércikkében ez értelemben szólal fel, erre támaszkodva jelentjük ki, hogy ezt a kérdést Debreczenben nem pártkérdésnek, hanem a magyar nemzet életkérdésének tekintik.

Mivel a magyar nemzet gazdasági érdekei vannak meglámadvá, mivel kilátás van arra, hogy az osztrákok újabb tíz esztendeig fizetőbábnak, akarat nélküli, kizsákmányolásra alkalmas médiumnak akarnak tekinteni, Debreczen város törvényhatóságának, mint egy ember, kell felállni és tiltakozni e rablás, ezarczátlan kizsákmányolás ellen.

Debreczen mint erkölcsi testület súlylyal bír az országban. Ha felemeli tiltakozó szavát annak nyomatéka lesz, s az ország többi törvényhatósága követni fogja.

Ha tehát csak egy kevésbé szívén viseli a nemzet érdekeit, hanem akarja szótlan elnézni a kizsákmányolást, akkor a holnapi közgyűlésen pártkülönbség nélkül fogadja el Kertész János és társainak indítványát, a mely a következőkben összefoglalásul:

Mondja ki a közgyűlés, hogy a közös-ügyek költségeihez való hozzájárulás arányának tervezett fölemelését Magyarország érdekeivel összeegyeztethetetlennek, indokolatlannak és jogosulatlannak találja, minélfogva a törvényhozás képviselőházához intézendő feliratban az ez iránt benyújtott törvényjavaslat mellőzését kéri és feliratának parolása végett a testvér törvényhatóságokat is megkeresi.

Ne tekintse azt a bizottság, hogy ezt az indítványt épp a függetlenségi párt alelnöke tette. Tekintse azt, hogy magyar ember szívéből származott, magyar emberek szívéhez akar szólani.

Mi hiszük, hogy ez nem fog pártkérdést provokálni, de egyhangulag fogadtatik el a magyar nemzet igaz és jogos érdekeinek megvédelmzésére.

H I R E K.

* **Debreczen a kvóta ellen.** Mai számunk egyik cikkében ismertetjük Kertész János pártunk alelnökének Simonffy Imre kir. tan. polgármesterhez a kvóta emelése ellen tiltakozó sürgős indítványát, melyet a holnapi városi közgyűlésen fognak tárgyalni. Ez uton is felkérjük a törvényhatósági bizottság tagjait, hogy ez egész országot érdeklő kérdésből ne csináljanak pártkérdést. Felkérjük továbbá pártunk összes törvényhatósági bizottsági tagjait, hogy a közgyűlésen — tekintettel a tárgy rendkívüli fontosságára teljes számban jelenjenek meg.

* **Törvényhatósági bizottsági ülés.** Debreczen város köztörvényhatósági bizottsága holnap tartja meg november havi rendes közgyűlést. A gyűlésnek több fontos és érdekes tárgya lesz. Legfontosabb természetesen Kertész János és társainak indítványa melyet mindenesetre nagy érdeklődés között fog tárgyalni a gyűlés. Ugyancsak holnap fog tárgyalni Szolnok-Doboka ismert íratát mely arra hívja fel a várost, hogy csakis helyi nagyságokat léptesen fel a jövő választáskor. A városi közgyűlés e klikk uralmat megszüntetani akaró átiratot valószínűleg irattárba

teni. A tüdőbetegek szanatóriumára szavazandó 100 ft. felett es holnap határoz a gyűlés. Ki van tüze ezenkívül egy csapat közig. tárgy is. Egy vagy két dolog pedig — mivel nevszerinti szavazást kíván — valószínűleg a jövő ülésre marad. Kívánatos lesz, ha a biotársági tagok teljes számmal jelennek meg s határoznak a sok fontos tárgy felett. A gyűlésen mint rendesen úgy most is gr. Degenfeld József főispán fog elnökölni.

* Városunk háztartásának rendezése.

A minisztériumban úgy látszik erősen foglalkoznak a városok háztartásának rendezésével kapcsolatos kérdésekkel, mert a belügyminiszter most közrejelemben hívta fel a városokat, és így Debreczert is, hogy mutassák ki, mennyi házbértadó, továbbá bor és husfogyasztási adót fizetett a város 1898. 1899 években. Ezen kívül kimutatandó az újonnan épült házak után előírt házádó is. Hogy tulajdonképpen mi a miniszter kívánsága, egyelőre tudni nem lehet, mert hogy az állam vegye kezébe a városok háztartásának rendezését, ez annyit jelentene, hogy az állam könnyűszen a városok terheit s mondjon le bizonyos előnyökről, ez pedig legalább is még a jövő zeneje. Ez is tehát amolyan statisztika, melynek összeszerkesztése semmi hasznot nem hajt a városoknak, legfeljebb azt, hogy a statisztika adatait hűségeen összehordják s ezáltal szaporodjon a dolguk. Egyébként a leirat egész terjedelmében a következő:

A városok háztartásának esetleges rendezésével kapcsolatos kérdések alapos tárgyalhatása érdekében többrendbeli adatokra szükséges lévén, felhívom a czimet, hogy tegyen telente az irant, hogy a vezetésére bizott városban állami házádó (házaadó és házosztályadó), valamint állami és husfogyasztási adó czimén 1898 és 1899 években mily összegek fizetettek kincstárnak, illetve folyó évre ezen adók czimén mily összegek irattak elő. A mi különösen a házádó illeti, külön rovatban kitüntetendő azon adómenyiség is, mely újonnan épült házak után előíratott ugyan, de a törvény által biztosított házádómentesség következtében tényleges lerovas alá nem került. Budapest, nov. 17. A miniszter helyett Jakabffy, államtitkár,

* **Megnyiták az iskolák.** Nem szólva a többi elemi iskolákról, melynek tantermei 6 héten keresztül zárva voltak, — a kollégium nagy udvarának kepe is megváltozott. Azok a kis mosolygós arcú gyermekek, kiket a skarlát járvány a szobába zárt, vigan játszadoznak a szünetek alatt az udvaron, örvendenek, hogy a tanulás megkezdődött, Örvendenek ennek az esküdt urak is, kik 6 héten keresztül szinte várták a tantermek megnyitását. A tanítások most már zavartalanul folynak. Erre különben szükség is van, mert 6 heti kényszervakáció ugyancsak rést ütött a nevelők ismeretein. No de most már ujult erővel fogva a munkához, kipótolják a mulasztást.

* **Debreczen a párisi kiállításon.** A debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet és a vele kapcsolatos m. kir. dohánytermelési kísérleti állomás a párisi kiállításra készített tárgyait a tanintézet olvasó termében kiállította oly czélból, hogy azokat a város közönsége megtekinthesse. A bemutatás f. évi november 29-től december hó 4-ig tart naponként délelőtt 9—12 és délután 2—5 óráig. Ezen kiállítási tárgyak megtekintésére gazdaközönségünk figyelmét felhívjuk. A kiállított tárgyak első csoportja: a paprika, ezen a külföld által kelleg nem ismert fűszer fejlődését, a virágzástól a feldolgozásáig tárja elénk, természetben és irásban ismertetvén azt Kerpelyi Kálmán igazgató. A második csoport a magyarhoni lakaos gombok tanulmánya részben természetben, részben színes rajzokban, mely rajzokat dr. Müller Ottó tanár festette. Meglepő és valóban szép csoport két és fél évi szorgalmas és kitartó

munkának dicéretes eredménye. Ugyanezen csoportban mutatja be Müller Ottó tanár a szikes talaju földek flórájai, szarított példányokban. A harmadik csoport ifju Sporzon Pal tanár a tükaszalógép munkáját mutatja be, részben erömüvi hatásukban, részben olajfestésű képekben. A negyedik csoportban a m. kir. dohány kísérleti állomás ismerteti Kerpelyi Kálmán igazgató. Szép kivitelű fényképekben vannak bemutatva csak 2 év alatt keletkezett állomás díszes épületei, A kísérleti állomáson természetelt külföldi dohány feleségek össze hasonlítva, s a török és görög részben vágott állapotban vannak bemutatva. A gazdasági intézet leírása szerint olajfestésű képekben, részint a bumba kötött grafikonokban mutatta be. Az egyes csoportok elhelyezésére szolgáló, remek faragványokkal díszített tartályok a hazai parfejlettségének lesznek tanubi onysága.

* **Távozó őrnagy.** A király báró Nagy Gyula honvéd huszar őrnagyot ugyanilyen rangban osztályparancsnokul Nagyvaradra helyezte át. Tiszteletére a helyben állomásozó ezred tisztikara tegnap este az Angol Királynő éttermében bucsuvacorát rendezett. Baró Nagy Gyula allasat a jövő hó elsején foglalja el.

* **Adófizetés bélyeggel.** A pénzügyminiszter budget-beszédjében meg említette, hogy meg akarja a közönséget kimélni attól, hogy az adóhivatalokba kelljen elfáradni s ott órákat vesztegetni, csak hogy a kirótt adó befizethesse. A pénzügyminiszter, mint beszédeben jelezte, a postatakarékpénztárt szándékozik adófizetési helyül felhasználni. A napokban azonban egy tervezetet nyújtottak be a pénzügyminiszterhez, mely terv keresztülvitele az adófizetésnek egy egészen új módját honosítaná meg. Ez az adófizetési mód a közönséget megkimélné minden alkalmatlanságtól, a kincstárnak az adók befolyását biztosítaná még akkor is, ha a közönség az adók befizetésével késlekedik és az adóhivatalok szemelelyzetének jelentékeny csökkentését vonhatna maga után. — Legtöbb előnye ez új adófizetési módnak, hogy a közönség nem kénytelen az adóhivatalokba, se postahivatalokba menni, ha adót akar fizetni. A befizetés módja a lehető legegyszerűbb volna. A tervezet ezt következőképp írja le: A kincstár kiadna ugynevezett adóbélyeglapokat, melyeket a dohánytörzsek, banküzletek, vagy az erre a célra felállítandó elárusítóhelyek árusítanának el, úgy, hogy a közönség bármikor és bármely kis faluhelyen is hozzáferhetne az adóbélyeglapokhoz. Kibocsátana pedig a kincstár adóbélyeglapokat, melyek 1-10 fillérig 1 koronától 19 koronáig, 10-20-30 s. b. koronától 100 koronáig s esetleg nagyobb összegekről szólnak.

* **Rablótámadás az utcán.** Tolnai Daniel czipókereskedő tegnap este nyolcz óra tájban gyanútlanul haladt át a Miklós-utczán, Kádas-utczával átkötő sötét zugon, mely most a »Nemzetőr utca« nevet viseli. Az ut közepe táján két rongyos öltözötű ember támadta meg. Egyenesen a gyanútlanul haladó kereskedőnek támadtak, megragadták, a téli kabátját kigombolták és leakarják róla huzni. — Tolnay Daniel, aki ez alatt minden erejével védekezett a támadókkal szemben, az egyik embert olyan erővel lökte meg, hogy ez elesett s míg a másik ember káromkodásba tört, társa felemelésére sietett, ő elmenekült. A támadók utánna siettek, de a világosabb Kádas-utczán már nem merték követni. A támadók vakmerő merényletüket bizonyára nem kísérik meg, ha a »Nemzetőr-utczát« is elárasszja egy kis világosság.

* **A főiskolai Magyar irodalmi Társulat estélye.** Lapunkban már jeleztük, hogy a M. I. T. a közel napokban felolvasásokból, ének s zeneszámokból álló ünnepélyt fog rendezni. Most erre a következő meghívót vettük: Meghívó a Főiskolai Magyar Irodalmi Társulat által a Debreczeni Főiskolai Lapok javára rendezendő estélyre. Tartatjuk 1899 év december hó 1-én, pénteken a városháza nagytermében. Kezdeté delután fél 5 órakor. Belépődíj, egy korona. Jegyek 6 óre válthatók Békés Lajos, Szentkirályi Tivadar és Zádor Lajos urak üzletében,

Sorrend:

1. Megnyitó beszéd. Tartja: Boross Lajos, a D. F. L. felolvasó szerkesztője.
2. A kolompokok. Elbeszélés. Irta: Lovasz János, felolvasa Kemény Emil jh.
3. I. Vonós négyes. Előadják: I. hegedűn Szilágyi Imre, II. hegedűn Kemény Emil, violán Pásztor Gyula, cellon László Jenő joghallgatók.
4. Költemények. Irta és felolvasa: Farkas Imre jh.
5. a) Dalok a »Görög rabszolgából«: b) Magyar nóták Énekli Perényi Margit k. a., zongorán kíséri: Jóna Kálmán jh.
9. Költemények. Irta és felolvasa: Kun Béla jh.
7. Szavaltat. Tartja Tanay Frigyes, a Debreczeni Színház tagja.
8. II. Vonós négyes. Előadják: I. hegedűn: Szilágyi Imre, II. hegedűn: Kemény Emil, violán: Pásztor Gyula, cellon; László Jenő joghallgatók.

* **A »Svetits« intézetben spórolnak** Több szüle aláírásával ma kérelem jött be hozzánk, melynek pontja az, hogy a Svetits leány nevelő intézetben nem fűtenek. A kérelmet minden kommentár nélkül közöljük:

Kérelem.

A »Svetits« intézet igazgatóságához. A növendékek panaszkodnak, hogy a tantermek nem fűtenek eléggé, ennél fogva kérjük az intézet m. t. igazgatóságát, hogy ezen a bajon segíteni sziveskedjék. Több szüle.

* A Debreczeni Főiskolai Lapok.

A D. F. L. a kollegiumi ifjuság jól szerkesztett lapjának második száma most jelent meg. Tartalmas gondosan szerkesztett szám ez is, a mi a jeles szerkesztő Boross Lajos érdeme. Vezércikke az oratoriumi emléktábla ügyével foglalkozik, melyet lapunk tegnapi számában ismertettünk. Cikkeket írtak e számban Lovász János, Boross Lajos, Takács Endre, Farkas. Általában az egész lap magas niveau áll, s hű tükre a debreczeni ifjuság érdekes beléletek. Kívánatos volna, ha a lapról a nagyközönség is tudomást venne, mert az minden tekintetben megérdemli a pártolást. Előfizetési ára egy évre 3 ft. Megjelenik havonként 2-szer, februártól 3-szor, az országos diákkongresszus debreczeni ülései alatt többször is.

* **Elemelt kalap.** Pósalaki Miky Mihálynak, a III-ik kerület népszerű r. biztosának valami dolga volt ma délelőtt a nagy takarékpénztárban. Nem áruljuk el, hogy mi, betét-e vagy törlesztés. Ez mellékes is, de nem volt mellekes az a vadonat új kalap, mely Pósalaki bátyánk legfőbb büszkesége volt. A kalapot, míg ő a pénztárnál volt, valaki elemelte. A nyájas olvasó nagyon csalódnék, ha azt hinné, hogy a tettes cserébe egy rossz kalapot hagyott Pósalaki bátyánknak. Nem, abszolute semmit sem hagyott. Alig tudott egy kalapot keríteni szegény Pósalaki, a miben haza mehessen. Különb ez uton kéri azt az urat, ki kalapját tévedésből elvitte, hogy azt annyival inkább juttassa vissza, mert tisztelt személyet és becses nevét is van szerezése ismerni.

* **Lányok Eldorádója.** Ezt a nevet kezd megérdemelné Debreczen s ha így halad, az ország összes eladói irigykedni fognak a debreczeni lányokra. A milyen keves számmal fordultak elő eddig Debreczenben a házasságok, oly nagy számmal pótolta november hóap. Az anyakönyvi hivatal vastag könyveiben erősen megszapordtak a házassági jegyzőkönyvek számai. Az utóbbi időben pedig különösen dispencziót kértek sokan fiatal párok. Az anyakönyvvezetői hivatalba bejelentett jegyek száma is jóval felülmúlja a múlt év hasonló időszakát. Egyszóval bázosodunk. Csak legyen aztán minden házasságon igazi áldás. Főképen pedig ne keljen majd Debreczen Zólijának megírni a második Feconditét, mely nagyon szép regény ugyan, de nagyon szomorú vád a házasság szent intézménye ellen.

* **A szatmári gyilkosság.** Papp Elemér meggyilkolásának e özmenyeiről, mint levelezünk írja, igen fontos dolgok derültek ki, melyek ugye lehet ujjmutatásul szolgálhatnak arra nézve, hogy hol kell keresni a titkos gyilkosokat. Az a főlévés, hogy a gyilkosságot hónapok óta tervszerűleg készítették elő, most már teljesen bebizonyult, s ez a körülmény a legnevezetesebb kriminális esetek egyikévé teszi a szépreményű és mindenki által kedvelt derék úri fiu halálát. Papp Elemérnek ugyanis a szülei Papp Gyulák; több ízben kaptak névtelen figyelmeztető leveleket, melyekben tudtokra adták, hogy az egész családjukat ki akarják ölni. Mikor a titkos jóakaró azt tapasztalta, hogy Papp Gyula az udvari földbirtokos e levelekre semmit sem ad, a rendőrséget nem is értesíti, egy rokonukhoz Horváth földbirtokoshoz írta, s azt is figyelmeztette a veszedelméről, mely őket éri. Érkeztek továbbá fenyegető levelek is mindkettőjükhez. E levelek némi agrárszociálisztikus szinzeetet adnak a merényletnek; Papp Gyulának is nagy esete volt a nyáron az aratóival, kinek a buzáját az ő porájára hordtak össze, de Papp állítólag nem engedte meg nekik, hogy mikor ők akarták akkor csépelhesék el, s a kepéket máshovavitette. Mikor — jöttek a nagy eszések, s buza megromlott, az aratók a fölesurat okoztak a karukért. A fenyegető levelek ettől az esettől fogva kezdtek érkezni a családhoz, sőt a Papp Elemér törbe csalására tett első kísérlet is, ezután történt. Papp Elemérnek van egy 19 éves Árpád nevű bátyja; ki pár hónappal ezelőtt kiment Amerikába 5000 forinttal, mit atyja az örökségére előlegül adott neki. Papp Árpád azóta ezt a pénzt elköltötte és mostanában gyakran jött tőle levél, melyben ismét pénzt kér, s e levelek hangja szintén fenyegető. Papp Elemér eltűnése körülményeit Papp Zoltán, az unokatestvére, kinél november 18-án az utolsó delután től ötte, ugy adja elő, hogy orszonna után sietve ment el tőlük, mert színházba akart menni. Hogy miképpen jutott eszébe színház helyett a testvérbátyjához Papp Bejához menni gyalog, ezt a rejtélyt kellene első sorban megfejteni és akkor talán kiderülne az egész titok. — Lehetséges t. i., hogy ismét valami áhírrel csattak ki a városból.

* **Székesfehérvár Debreczenhez.** A székesfehérvári Vörösmarthy Kör elhatározta, hogy a Szózat költőjének 100 éves születési évfordulóján nagy emlékünnepet rendez. Ez ünnepre meghívta Debreczen városát is, még pedig azzal a kéréssel, hogy tudása, vajjon képviseltesse magát az ünnepélyen. A tanács a meghívás felett legközelebb fog határozni, noha az ünnepély a meghívó szerint csak 1900 december hónapban fog megtartatni.

* **A Wekerle-gyújtó bonyodalma.** Még a mikor Wekerle Sándor a nagy kabinet élén és népszerűségnek tetőponján állott, egy budapesti gyújtókereskedő kérvényt nyújtott be a miniszterelnökhöz, hogy engedje meg, hogy az ő arcképével ellátott gyújtókatulyákat bocsáson forgalomba a Wekerle-gyújtó nevű alatt. Wekerle Sándor engedelmet megadta, azzal a megjegyzéssel, hogy a hazai ipart és kereskedelmet

mindig készséggel támogatja. És a Wekerle-gyújtót erősen k restek, sőt keresik most is mert Wekerle népszerűsége ma is érintetlen. A gyújtó-gyáros jó üzletet csinál s elad évente két-három millió Wekerle-gyújtót az országban. Eddig rendjén van a dolog. Most következik azonban a bonyodalom. Wekerle Sándor ugyan s engedelmével tulajdonképpen nem a magyar ipart partolja, hanem az osztrákokat. A magyar gyújtókereskedő, a kinek Wekerle engedelmet adott, hogy az ő arcképével és népszerűségével a magyar ipar javára üzkerkedhessen, visszaelt az engedelmével, mert a Wekerle-gyújtó védőjegyet egy morva gyújtógyáros javára jó pénzért töröltette s ma csak annak a morva gyárosnak van joga Wekerle-gyújtót gyártani s el is árasztja vele Magyarországot. Mar most a magyar gyújtógyárosok pedig vaósággal föllázadtak a kelendő Wekerle-gyújtó ellen s az Országos Iparegyesülethez fordultak: járjon közbe a magyar ipar érdekében Wekerle Sándornal, hogy az illető morva gyárosnak tiltsa meg a védőjegy használatát, illetőleg vonja vissza a netalán neki adott engedelmet.

* **Próbabál.** Még nem esett le az első hó, de az első bál már közeledik. — Mert mégis csak bál számba megy az Alföldi próbabálja, amely szombaton lesz megtartva a Bika nagytermében. A bálra igen sokan készülnek s így sikerültnék ígérkezik. Beléptidij 1 frt, a mit a tanítványok is fizetnek. Csodáljuk, hogy családjegy nincs.

* **Az atók.** Nem régtörtént, hogy Bigó György ácsmester egy korecsmai mulatozás közben elvesztett százötven forintot. A nagy veszteség életuntá tette s többször kijentette, hogy öngyilkosságot követet el. A minap elupazott Budapestre s innen levelet írt Bussan lakó édesatyjának. Ebben a levélben a többi közt az mondja: »Meggzöntem elni, nagy atók van rajtam.« Az öreg Rigó elküldte a levelet a főkapitányságnak, a mely most keresi az ács mestert.

* **A maffia.** Szerencsére ez a társadalmi nyavalya nem magyar, hanem olasz speciális. Az olasz maffiaról, erről a titkos szövetségről, a mely a legnagyobb gasszágot követi el büntetlenül, sokat lehetett már hallani. De a maffia rettegett hatalmát semmi sem bizonyítja ki annyira, mint az a pör a mely N o t a r b a r t o l ó báró palermói polgármester és a szicíliai bank igazgatójának meggyilkolása miatt folyik Milánóban. A mi eddig kiderült, az szinte hihetetlen. A tanúk közöttük egy prefektus, a ki azelőtt palermói rendőrfő volt, azt vallotta, hogy No'arbartoló más meg nem ölhette, mint Palizzoló, Palermó képviselője, a maffia ismerte v e z é r e s (titkos rendőri jelentés szerint) a szicíliai brigantik protektora, a palermói rendőrfőg mindezt nagyon jól tudta és több jelentést is készített róla, hogy ezek a jelentések eltűntek, hogy a bíróságok is jól ismerték a dolgok valódi állását, hogy keresték az állítólagos gyilkosokat, sok gyanús embert el is fogtak, de félve a maffiatól, ismét szabadon bocsátották őket: hogy mindenkit kihallgattak a gyilkosság ügyében, csak azt nem, a kit a közvélelén egy hangulag a gyilkosság értelmi szerzőjének tartott. A tanúk most is félnek beszélni, mert nem akarják a maffia haragját magukra zudítani. Sok Sziciliából érkezett terhelő tanu egyáltalán nem akar vallani. A meszinai vasúti elöljáró fogvacogva csak annyit mondott, hogy felesége, gyermeke van s nem szeretne a maffiával kikezdeni.

* **Szell Kálmán a miniszterelnöki palotában.** Butorszallító kocsik vonultak föl a minap miniszterelnöké palotája elé. Szell Kálmán ugyanis fel esztendősi miniszterelnöksége után csak most foglalta el a budavari rezidenczát s muzeum-üzemi lakásából végleg sen beköltözött a Szent György-téri palotába. A múlt nyáron a kormányelnök többnyire rátóti kastélyában tartózkodott családja körében, s kormányzati intézkedéseit is onnan tette meg telefonon. A rátóti kastélynak telefonos összeköttetése van a f városal, sőt a becsi Burggal is. Ez-nkívül Budapestben a

Muzeum-üzemben tartott kisebb magánlakást a melyet most a téli szon beállításával elődei nagyszerű hajlékával cserél fel. A költözködés néhány napig tartott s tegnap már véget ért. Ha ebből a beköltözési kérdésekből következőt akarnánk, könnyen arra a megállapodásra jutnánk, ha a kiegyezésnek kvótában s határozódó eldölése előtt nem érezte magát állásában biztosnak. Most már a megtartás tehát bizonyos.

* **Jogász bál.** A jogász ifjuság nagyban készül a januárban tartandó balra, mely a szezon legfőbb mulatsága lesz. A rendezőség már megalakult — élén Jarmi János IV. éves joghallgató áll, kinek személye már maga is garancia, hogy ez elite multság fényesen fog sikerülni.

* **Szeged azt hiszi, hogy Debreczen nem fizet pótdát.** Szeged városa eletre való indítványt penditett meg. Átiratban arra kéri az ország összes törvényhatóságait, hogy ha esetleg a közigazgatás államosítatik a törvényhatóságok ez évtől kezdve kérjék az államtól évi budgetjük megtérítését. A feliratban, mely Szell miniszterelnökhöz megy hivatkozni a városok szorult anyagi viszonyára, lgv kiemelik, hogy az egy Debreczen az a mely nem fizet pótdát, mg Pancsova 83 perczentet nyög. Hat mi debreczeniek megmosolyogjuk a szegediek naivságát s csak azt mondjuk, hogy szivesen fizetünk tiszteletdíjat annak, a ki atvallalja a mi pótdadónkat. — Legyen az akár Szeged városa.

* **Örült leány.** Az éjjel a rendőrséget egy szerencsétlen husz éves leányi fogott el, ki czéltalanul csatangolt szét a városban. Szellős ruhájában didergett szegény, könténye hervadt virágokkal volt tele es mosolyogva kialgatta vele a rendőröket. Ofelia Graumann Annának hívják az örült leányt, már nopokkal ezelőtt tűnt el otthonából, egy közeli faluból. Hogy hol volt, merre járt, azt nem tudja megmondani. Valakit keves mindencüti, valakit, a ki miatt elborult az ő agya örökre. A leányt h zaküldik szülőhelyére.

* **Pilseni sör.** Mint ezt már tegnapi lapunkban is megirtuk, a pilseni polgári sörfőzde Debreczenben Hauer Bertalant, az Angol Királyi szőlő tulajdonosát bizta meg a pilseni sör kimérésevel. Lapunk mai számában közöljük az erre vonatkozó hirdetményt, melyet olvasóink figyelmébe ajánlunk.

Színház.

Két szerelem. Csiky Gergely pályakoszorozott darabja még a kitűnő előadás mellett is 150 unalmas perczet szerzett a tegnapi esti színhazi közönségnek. Ennyi ideig tartott ugyanis az előadás, melyet meg Fáy Flóra művészi és óriási haladásról tanuskodó játéka, Komjáthy né, Komjáthy, Szacsavay, Bartha, Tanay és Tóth Elek buzgalma sem volt képes élvezhetővé tenni.

Színházi zenekar. A zenekar tagjainak Komjáthy igazgató a következő felszólítást küldte: A múlt napokban szó volt arról, hogy 1900. október 1-től a katonazenekar működ-jék a debreczeni színházban. Ezt téves információk alapján a helyi sajtó úgy tüntette fel, mintha a mostani színház-zenekar nem felelne meg feladatának. Ezzel szemben kijelentem, s a lapokkal is közlöm, hogy a színházi zenekarral nemcsak en, hanem minden zeneértő megvan elégedve s ezt azzal bizonyítom be, hogy felszólítom az urakat arra, hogy velem a jövő évre is szerződést kössenek. (Nyáron 13 zenész, télen 24.) Debreczen, 1899. nov. 28-án. Kiváló tisztelettel Komjáthy János, igazgató.

Shakespeare. Ez a czime a legujabb párisi s kernek. A Bouttes Parisiennes házi szerzői, Gaverlt és Flers, szövetkezve Gaston Serpette, a nagy britt óriás neve alá operette komponáltak s nagy sikert arattak vele. — A szerzők nálunk is jó ismerősök, s így mivel darabjuk az európai körútra hivatottnak mutatkozik, jelezzük röviden a tartalmát. A spanyol felsziget végvára, Gibraltár, egy a spanyol nemzet testébe szurt angol szálla lévén, érthető, hogy a pirenéusok patrióták kedvencz terve ennek az idegen felszigetnek a meghódítása. Vallalkozik egy Miguel nevű ifju erre, de balul ül ki a kísérlete, elfogják s Gibraltár kormányzója becsukja. Meg kell menteni; az a terv fogamzik meg természetesen a Miguel beavatott és el nem fogott társainak agyában, akikhez még egy francia kereskedelmi utazó is szegődik. Az operettekben hagyományos öltözetszer segítséggel a szöktetésre törekvők bejutnak Gibraltárba, a hol azonban a hatas érdekében mindenféle kalamitásokba kerülnek. Végre azonban az elfogott ifju kiszabadul, a felszabadítói szintén s minden operette-i derűtségben végződik. S a kérdés most csak az, nemde: miért Shakespeare a darab czime? Mert a döntést előidéző szereplő egy, ezt a nevet viseli. Ez a szereplő egy kitanított kutya, a ki egyedül ismeri ki magát a darab vegei tamadó hallatlan személyösszevazarodások között. Ő is aztán az, a ki a csomót megoldja. Az ötlet nem is olyan rossz s tényleg tetszett is.

Még egy szerző. A Szulamit nagy kassai sikere egy igen mulatságos társadalmi szekttá teremtett: a Szulamit zeneszerzőinek és szövegíróinak szekttáját, mely a darab jóvelmezősége arányában szaporodik. Több már a szerző, mint a hangjegy és a vers. A legujabb pretendens Kassán merült föl. Egyik kassai ujságban olvassuk a következő hirt:

»Kassai zeneszerző pere a Szulamit kiadói ellen. Minől többször kerü szüre a Szulamit annál több és több zeneszerző ismeri fel benne a saját szerzeményét. Most, hogy nem okára a kassai színházban is elő fogják adni, a közönség nagyrésze átnézve már a Szulamit hangjegyét, hogy már előre is megismerje a szenzaciós művet. Kerner J. helybeli zeneszerző is, átnézve a darabot s nagy meglepetésére felfedezte benne egyik 28 év előtti szerzeményét is, amely nem más, mint a Szulamit zongorára átírt kontrájának negyedik dala. Kerner utána nézett a dolognak s ekkor meg is találta saját szerzeményét, amelyet Kratochvíl becsi czég 28 év előtt adott ki. A két kottában az említett dal hangjegyéről hangjegyve megegyezik. Mint értesülünk Kerner József már meg is indította igényperét a Szulamit szerzői, illetve kiadói ellen.»

Mirkovszky és Munkácsy.

Irta: Gondy Károly.

Talán egy kissé merésznek látszik a két nevet perhuzamba venni, a mennyiben utóbbi világ hírnevet és nemességet nyert művészete után; míg amaz a belföld előtt is alig volt ismeretes.

Pedig mindkettő magyar származásu, magyar festők voltak, külföldön képezték ki magukat. Egyik a berlini, a másik a párisi magyar egyesületnek volt elnöke; és mindkettő majdnem egy időben ugyan egy sors csapása alatt vált munkaképtelenné: a telydába került.

Tizenegy életem volt köztük és mégis a kisebbik előbb bucsuzott; talán többet dolgozott, mert tudományos alapon kezdte, míg a most élő halott mint vadvirág került a párisi szalonokba.

Mirkovszkyt e hó 15-en temették az angalföldi intézetből; míg antagonistáját francia területen gyógykezelik, a mennyiben napjait számlálják.

Mirkovszky mint műépítész és festész itthon jeles épületeinken belől ragyogtatta tehetségét, így keze, neve meg volt köve. Munkácsy külföldön gyümölcsöztette kiváló tehetségét és göngyölhető vászonra biza alkotásait; híre is gyorsabban terjedt; mert bizony a párisi szalon jury-je nem jár senki után.

Az érdem-mérleg egyenlegén azonban sokat nyom Mirkovszky részén azon körülmény, hogy a festészetet és építészetet egy magában egyesíté. Leonardo da Vinci óta vajmi kevesen festettek saját alkotta épületeiket. E két kü ön fajtájú művészet között van némi összeférhetlenség. Az építész derék szögben alkot: az ép szög az Istene; a festész ismét ezt kerüli, mert az elő természetben nincsen épszögű forma: a csepp, a föld gömbölyü. Az élet hullámváz- és keringésben nyilatkozik; benne az épszög: deréktörést, halált jelez.

Czikkem homlokán Mirkovszky neve azért áll első helyen, mert minket debreczeniek közelebb érdekel. A mire városunk igazán büszke lehet, művészetének köszönhetjük. Munkácsytól nem birunk semmi emléket. Volt nekünk egy Vigkedű Mihályunk, de ez főbíró volt es alig ha fűtyölt akkor, midőn a török pasa megtánczoltatta a sarczért; a fűtyölő Munkácsy pedig az egész világe volt. . . csak gyermekkorra a hazáé! Bizony szomorú jelenség, hogy hazai művészetünk mostohasága az idegenbe kerget, hol a művész elkorcsosodva bérbe adja tehetségét Szédel (gő) meyer mily gazdag lett, és Munkácsy mily szegény?! . . . De hát a mi arisztokráciánknak isteni a küldetése: j a s z o l b a n e s nem müt remben születik.

Midőn az „arany Bikában« a gyémántos csillarak szórják fényüket, tudni való, hogy gyül az elite közönség. Egy r e g e n s publikuma van Debreczennek, melynek feje a főispán, és a laba a pártja. A fej es láb között persze mozog a kéz, kivált a tánczban és az ész, ha t a n e z o l t a t n a k. Itt menüek, osztozik, tosztozik az elet-elitt közönség: örömet itt deponálja; buját itt temeti fényes segédlettel. Fantaziját itt hevíti a hőgy kozoru, az illatar, a zene, a pezsgó és partelnök bratsoló hangja. . . aztán tünik a mamor, kerget az amor. . . másnap ujra pani mosolyval kerjük: Mi tetszik?

Es nem volna itt a teremben egyéb, mint élő pompa, mely felizgatva ott hágy a faképné? De igen! Nézz körül, ocsudjál fel mámorodból, mielőtt tavozol. Sok itt az elbírálendő és imáandó! Nezd a gyönyörű fal-festményt, mily hazai étet lehetnek a falak. A páholyok felett mintha a magyar mennybolt nyilna: ott a csikós a pusztai csendjében, ott a régi pázzunk alakjaival; ott az évszakok allegóriája: ott a zene, a szüret, uiccsen ott szünet. Mintha laz kergetné a sok alakot, ogy néma mozgás van fejünk felett. Alászálló szellemek kísérik minden léptedet, ezek bolydítják kábult fejedet. De itt a hajnal első sugarara elurrannak a falakban rejtett lakói! Ez a menny, ez a mennyboltozot, e záros ég: Mirkovszky Géza az Angyalföldön kizenvedeit lánglelkü festő egyik műve.

Nevetem azt a báltrendező bizottságot, mely nem éri be a gazdagon díszített teremmel és pár órai munkával, még szebbé akarja tenni! Nagy bün am, e nagybecsü dísztermet, melynek majdnem minden kép egy ezresben van, ekező helyisépnek is felhasználni, füstös korezmává degradálni, ha már erre külön berendezése van. Becsüljük jobban e ritk munkát, ne engedjünk meg annyit a gondatlan consortiumnak, kivált a művész halála után.

Mi tisztán a tűznek köszönhetjük, hogy a sablon munka helyett cserebe igazi műalkotást kaptunk. Egyrészt szomorú emlék kót a bált terem metamorfoziséhoz; Főnix hamvából kelt. Csak aztán ne legyen Debreczennek soha ennél szomorubb feltámadása!

Mirkovszky neve és fiziognomiája után itelve szülei lenyel eredetüek lehetnek, de ő Jász-Fényszaru születeti. Különben lengyel

vér: magyar vér. . . mindig közös volt honuk állapota. Hiszen Magyarország sincsen még elveszve, hogy most magyar kézben van! . . .

Csendesen dolgoztatott a művész, mint valami szoba-piktor az ő álványán; nem vett részt itt a bankettekben. Nem köszöntötte fel semmi honorácziór. . . hiszen 13.000 forintot vágott zsebre majdnem egymagában a díztő mester. Hát ez nem elég? Drágább itt a «felköszöntő», mint a «leköszöntő». — A szelid művész pedig piederstájáról csak is leköszönt, le is nézett, a mivel bizony senkit meg nem igazított. Nálunk nem a művészet, mint inkább a földje után mérik az embert. — Festő, festő! Tőle is azt kerdezik: hány legénynevet dolgozik?

A színészetünk századós jubileum-kiállításán oly jól esett látnom, hogy sokan a sok apró csecse-becs nézésébe belefáradva, magát a kiállítás helyiségét a keresk. akadémia dísztermét vették szemügyre; különösen az idegenek, kik a Bikában még nem jártak. Nem látni itt a mennyezetén elcsépell Merkurt, de helyébe a kereskedelem fokozatos haladását ritka korhűséggel feltüntette. A toll nem képes azt leírni, mi itt oly pazarul van elvetve. Az izléses corridorok és lugosok távlatai itt is bizonyítják: Mirkovszky mily építész volt! . . .

A festők rendesen zenekedvelők. Nem akadtam még festőre, kinél legalább gitárt vagy mandolint nem láttam volna. Míg viszont a zenészek lakasait kevés kep díszíti, legfőlebb a híres zenészek füstös litografiáit látni. E két művészet a milyen rokonnak látszik, a mennyiben összhang es szín viszi bennük a főszerepet: némi összeférhetlenséget feltüntet, és e sajátos lelektani jelenséget nem birtam magamnak megfejteni. Hosszu megfigyelés után annyit állithatok, hogy: azon ifju, ki kettőre érez hajlamot, pályát veszt, ha nem a festészetre adja magát.

A festő, ha munkája közben le van bilincselve es arca egfelé fordítva, rendesen fűtyül vagy danol, hátat rebeg mint a madár: szövegtelen dalban nyilvánítja örömet: sikerült vonásának így ad hangos kifejezést. — Munkácsy nagy művész volt a fűtyülésben. Fűtyült is cigányzene es pezsgó kísérete mellett a főrendieknek es halából Árpád bevonulásának az országházban helyet adtak.

Szegény Munkácsy! Most is előttem van a bátortalan, alig 18 éves ifju, a hogy savó zemeivel nagyot nézett, midőn első, teljesen bevezett művét, a «regelő huszár»-t kezéből kikaptam es egyenesen a képző művészet éppen ülésező választmányának bemutatni vittem. Legeti volt az első, ki határozott tehetsége mellett nyilatkozott. A jury 80 frtra becsülte a képet es a közelebbi kiállítás műsorozatába fel is vette. Tehát a meg eddig teljesen festőnek — ki Röck Szilárd (!) es Vidacsnál lakott — első művét nem egészen kerek száz forintra becsültek; míg a legutolsó oly nagy sikert aratott művet, «Krisztus Pilátus előtt», gavalér nemzete nem tudta megvenni muzeuma számára!

Ha most úgy visszagondolva a szép lazurzineken gazdag első művét, es későbbi már Düsseldorfban, Knauz mestere mellett festett «Tengeri patogatás» gyönyörű képét folytatólagosan egész az utoljára Parisban festett kepeivel összehasonlitom: lehetetlen nem látnom, hogy mennyire elsülyedt a nagy mester az asphaltban. A nagy fény es mely sötétség élesen határolva kerünek össze; mintha mindjobban küzdött volna az égő Nap után, mely nem okára lelki szemeinek lealdozand! A pain airnek nyoma veszett. — Talán a nagy méretek vittek bele a vak sötétségbe?!

Ha Munkácsy zsenije a természet adta utjáról le nem ter; a népelet mezején vándorolva ueveli vig kedélyét; ma is fest, mint harmincz év előtt. De a párisi élet, a fehér nyakkendős haute creme, mely legénycsárdájába betolakodott, elnémította a tilinkót, a fűtyét, véggépp elhomályosította nyilt színészetének melegét, clair obscuretjét.

Hogy Mirkovszky zenész is volt, legjobban bizonyítja a klasszikus stilben épült, de nem klasszikusan benépesült zenedék dísz-

termében festett zene-allegorai csoportja. Ha mindjárt magunkban ott ülök, szinte halljuk Beethoven pastorál symphoniáját, oly plain air ott minden. A seraphok dala és Cherub fénye itt egyesül a mennyezetben. Nem a norturno szelid hold fénye, de az öröm nyitány harsogó napfénye reszket itt végig a teremben és morendo távozik a hangfógo kelepczéjébe. — Persze nem szabad arra gondolnunk, hogy közvetlenül a maga mérik a kolbászt, a palinkát, a bört... Ach! das ist ünnerhört! A tanárokat csak nem e boltok tartják?!

En a festő finomságát (Dr. Hyrtl boncztanár szerint) a nő alak ábrázolásáról ítélem meg. Ki férfi letére csak férfit fest és nem a női báj telkesíti, az azon zenészhez hasonlít, ki egész életében a nagy bőgőt játsza. — Mirkovszky képeiben mint a Makartéiban a nő alakos felhő könnyedséggel mozognak; nem feltjük, hogy leesnek.

Munkácsy keves nő alakjai mind drámaznak, de nem dámaznak; rendeltetésük: hiven szenvednek. Részükre csak Istennél van kegyelem; mert a gyenge Éva volt a tétova.

És most, midőn mindkettőjüktől bucsut veszek, illendő, hogy: Mirkovszky három szép hazai művéért, Gregus Gizellának hitves- és pályatársának halánkat és pótolhatatlan veszégeiért mély részvétünket nyilvánítsuk. Mi, kik közelebből láttuk, ösmertük: szelleme lángját rokon-érzelmeinkkel élesztetni és baráti keblünkben megőrizni fogjuk.

És Munkácsy? — Nem sokára feltámad azon lapok hasábjain, melyek buzdításukkal annyit ártottak neki, és most oly csendesen viselkednek az élő halott iránt...

Vita brevis, ars longa!
Kinek mi a bolondja.

KÖZGAZDASÁG.

Agrárgyűlés Aradon.

Az aradi gazdasági egyesület által rendezett agrárgyűlést Nov. 26. tartották meg. A gyűlésen nemcsak a vidék gazdái, hanem a legtekintélyesebb gyárosai és kereskedői is résztvettek, a mi örvendetes jele annak, hogy az említett közgazdasági ágak képviselői végre kezdik beátni, hogy nem egymás ellen, hanem egymással egyetértve kell küzdeniök, ha célját akarnak elérni.

A gyűlést Vasárhelyi László nagybirtokos vezette. A földművelésügyi minisztert Malcomes Jeromos min. tanácsos képviselte. Az előadók közül Károlyi Sándor gróf betegségével kimentette magát s így elsőnek Zselenszky Róbert gróf lépett a felolvasó asztalhoz. A fedezetlen határidő üzlet elörléséről beszélt s határozatilag való kimondását kérte annak, hogy a gyűlés a gabonatözsde reformját szükségesnek tartja még pedig a következő javaslat alapján:

A fedezetlen határidő üzlet, tehát olyan üzlet, melyben az eladó olyan tárgyat ad el határidőre, mely birtokában nincsen, vagy olyan üzlet, melyet a felek árkülföldi kiegészítéssel bonyolítanak le, mezőgazdasági és malom terményekben el van tiltva, a ki e tilalom ellen vét, hivatalból üldözendő és pénzbüntetésre, valamint szabadságvesztésre ítéendő. Határidőre tehát, csak olyan mezőgazdasági és malomtermény adható el, illetőleg vehető meg, mely az eladó tényleges birtokában van. Ellenőrzés céljából minden eladás kötelevéllel megerősítendő és a kötelevélben meg kell, hogy jelölve legyen az eladott gabona birtokosa, fekvő helye és sulya, illetőleg minősége. Ez adatok helyességének ellenőrzése hivatalból történik, hamis adatok fenforgása esetében pedig a büntös pénzbírsággal, valamint szabadságvesztéssel sújtatik. Ha egy gazda egy évi terményfőlélegének meg nem felelő mennyiséget ad el, annak aratása előtt, vagy egy malom félévi termőképességének meg nem haladó mennyiséget ad el határidőre, ez úgy tekintendő, mintha a gazda, illetőleg malom, birtokukban levő terményeket adtak volna el.

Neumann Ede naggyáros elfogadja a indítványt, de azzal a megtoldással, hogy a vevő tartozék tényleg átvenni a megvett buzát, különben illuzórius marad minden törvényes intézkedés.

A gyűlés ily értelemben határozott. Ezután Szechenyi Imre gróf a tűz- és jégbiztosítások szövetkezeti alapon való rendezését ismertette. Jelentette, hogy 1 millió forint van már jegyezve, de folytatni kell az alaptőke gyűjtését, annál olcsóbb lesz a biztosítás. Lelkesen buzdítja a gazdákat a biztosítás módjának fölhasználására. Hangzottta azonban, hogy a jövő hóban megalakuló gazdák birtosító társasága nem harszi dijjakkal száll szembe az eddigi társaságokkal, nem támad csak védekezik a jogtalan kiaknázás ellen. Elvárjuk ebben a kormány támogatását annál inkább, mert biztosak felőle, hogy sok oldalú támadásnak lesznek kiteve.

A gyűlés magáévá tette Szechenyi gróf fejtegetéseit és őt magát pedig megtapsolta.

Végül Bernáti Istvan beszélt nagy tetszés között a gazdasági decentralizációról.

Különbön oly fontosnak tartjuk Magyarország agrár érdekét, hogy az aradi agrárgyűlés menetét és határozatát szükségesnek látjuk bővebben is ismertetni, amit Ispunk holnapi számában a vezércikk helyén teszünk meg.

Budapesti gabonatözsde.

Nov. 28.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Buzza	kilós	Ár 100 klg.		kilós	100 kilogramm ára	
		frttól	frtíg		frttól	frtíg
Bánsági	76	7.70	7.80	80	08.20	08.20
	77	7.80	7.90	81	08.30	08.25
	78	07.00	08.10	82	—	—
Tiszavidéki	79	08.05	08.20	—	08.20	08.20
	76	7.70	7.80	80	08.30	0.825
	77	8.80	7.90	81	—	—
Pestvidéki	78	08.00	08.10	82	08.20	08.15
	79	08.05	08.20	—	—	20
	79	7.65	7.75	80	08.15	—
Fehérmegyei	76	7.75	7.85	81	08.25	00.15
	78	7.95	8.05	82	8.15	—20
	79	07.00	08.15	—	8.25	—
Bácskai	76	7.70	07.75	80	00	—
	77	7.75	7.85	81	00.00	—
	78	8.95	08.05	82	—	00
Északmag.	79	8.00	08.15	—	—	—
	78	8.85	8.00	80	—	—
	79	0.00	8.10	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Ár	Arkilogram
R. zsz elsőrendű	uj	70—72	6.20 6.30
» másodrendű	»	—	6.05 6.15
Árpa takarmánynak	»	60—62	5.80 6.90
» égetni való	—	62—64	5.55 5.75
» serfözdei	—	64—66	6.25 9.60
Zab	— — — uj	39—41	5.35 5.45
Tengeri bánsági	— uj	—	5.20 5.5
» más nemű	»	—	5.00 5.40
Repceze bausági	—	—	11.60 12.10
Köles	—	—	5.30 5.60

Sertésvásár.

Kőbányai sertéspiacz. Nov. 28. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400 kgm felüli — kr. Közép pkint 300—400 kg, sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fialal közép (paronként 251—320 kg, 42—43 kr. Fialal könnyű paronként 250 kg, sulyban 43¹/₂—44 krig. Szerbiai: Nehéz pkint 260 kg, sulyban 41¹/₂—42 krig.

Sertéslétszám: 1899. évi nov. hó 26. napján volt készlet 31231 darab, nov. 27. felhajtott — drb, 1899 nov. 27-en elszállított 650 db. 28-ára maradt 30581 db. A hizott sertésüzlet irányzata lanyha.

Arany- és ezüstáru-gyár és verde-intézet.

RUBIN A. és FIA

BUDAPEST.

Gyár:

VIII., Német-utca 9.

Telefon 56—60.

Iroda és elárusítás:

VIII., Eszterházy-utca 20.

Telefon 57—92.

Saját készítményű

sima és mintázott evőkészletek, talczák, kenyérgosarak, gyümölcstartók, girandolok, gyertyatartók, service-ok, toilette-ok, versenydíjak, koszorúk, érmek, mindenemű egyházi tárgyak stb. mindennemű kivitelben.

Nagybani árak.

Javítások és ujjaalakítások saját költségen eszközöltenek.

Megbízható

férfiruha szöveteket

minden kivitelben ajánl
jutányos árban

a Kastner és Öhler cég posztóosztálya GRÁ CZ.

Különlegesség: Stíriai lóden.

Minták ingyen. — Magyar levelezés.

Hazai czipő készítmények.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy főpiaczon a városházával szemben levő

czipő üzletemben

csakis saját készítésű, felügyeletem alatt álló kész férfi, női és gyermek czipő gyártmányok vannak raktáron, a melyeket mérsékelt árak mellett bocsátom a m. t. közönség rendelkezésére.

Megjegyzem még, hogy a készítéshez kitünő minőségű anyagot használok.

Tessék megpróbálni, hogy nálam a legjobb czipőáruk kaphatók.

Kiváló tisztelettel

Nemes Gábor,

czipész.

Divatos
női ruha szövetek,
selymek,
női ruha flanellek,
cosmanósi mosó velezek,
Himalaya téli kendők,
olesó szabott áron kaphatók
Szabó Lajos Fiai cégnél
Debreczen.

Üzleti könyvek,
csinos kiállításban, erős kötésben,
igen jutányosan kaphatók
HOFFMANN és KRONOVITZ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben.

TROPON

Táplálék tojas-fehér

1 kilo Troponnak ugyanazon tápláló ereje van, mint a kilo marhahús vagy 180-200 tojasnak. Tropon a testben a közvelen a vér és az izomállomány körül telepszik meg, a nélkül, hogy zsiradékot képezne Tropon tehát rendes használatnál egészségeseknél és betegeknek egyaránt erősítő hatással van, és minden ételhez az ételek ártalmatlanná tétele nélkül hozzákeverhető. A Tropon rendkívül olcsósága miatt mindenki által beszerezhető.

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.
Tropon-Werke, Mülheim-Rhein.
Vezérképviselő
Ausztria-Magyarország részére
M. Winkler, Wien 5., Wien-Strasse 55.

Vidoni Testvérek és Társa

első debreczeni szalámi-gyárosok Domb-uteza,
tudatják a n. é. közönséggel, hogy f. évi december hó 1-től kezdődőleg vesza-
mentes helyről állatorvosi bizonylattal ellátott, csakis nehéz sertésből való

s e r t é s h u s t

elkezdve a 2-ik csuklótól 45 kilótól feljebb csakis elsőrendű minőségűt **vesznek.**
Jelentkezések már májtól kezdve elfogadtnak.

Pilseni ősforrás.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget arról értesíteni,
hogy világhírű söreink kimérésével **Debreczenben** előnyösen ismert
és kedvelt

Hauer Bertalan urat

an «Angol királynő» szálloda bérlojót biztuk meg.

Hauer Bertalan ur állandóan „Eredeti Pilseni sör“ és
«Pilseni ősforrás» elnevezés alatt bejegyzett sörünket **folyó évi
december 1-től** fogja kimérni.

Hauer ur gondossága és szakavatottsága már előre is biztosít-
tákat nyújt, hogy söreink kitűnő kezelésben részesülnek és a nagy-
érdemű közönség pártfogását méltán megérdemli.

Kitűnő tisztelettel

Pilseni polgári söröződe.

Alapítatott 1842-ben.

Alkalmi bevásárlás!

Van szerencsém értesíteni a n. é. közön-
séget, hogy a

Besenczky Kálmán-féle

nőidivat, vászon és rövid-áru üzletet

megvettem és a mai naptól a **gyári árnál
is olcsóbban árusítom el.**

Tisztelettel

Kiss Lajos.

Alkalmi bevásárlás!

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott
és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszer-
üzletben, valamint gyógyszerárakban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára **DEBRECZENBEN**, (Tisza-palota.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.